

Prof. Dr. İnci Deniz KANER

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi

DENİZ TİCARETİ

HUKUKU I-II

- Giriş
- Gemi
- Donatan ve Donatma İştiraki
- Kaptan
- Navlun Sözleşmeleri

Gözden Geçirilmiş 5. Baskı

FİLİZ KİTABEVİ

İSTANBUL

2024

Mart 2024

ISBN: 978-975-368-967-0

BASKI - CİLT

BİRİNCİ BASKI MATBAACILIK VE
REKLAMCILIK HİZMETLERİ
SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
Matbaacı Sertifika Numarası: 45996

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

DENİZ TİCARETİ HUKUKU

I

**“Giriş-Gemi-Donatan-
Ve Donatma İştiraki-Kaptan”**

Annem Hikmet Deniz'in aziz hatırasına

4. Baskıya Önsöz

Deniz Ticareti Hukuku kitabımızın bu basısında, daha önce üçüncü basısı yapılmış olan Giriş-Gemi-Donatan ve Donatma İştiraki-Kaptan konularını içeren birinci kitap ile ikinci basısı yapılmış olan Navlun Sözleşmeleri konulu ikinci kitap, birlikte gözden geçirilmiş ve genişletilmiş olarak yer almaktadır. Bu tercihin amacı, okuyucuya her iki kitabın konularını bir arada sunmaktır.

Her iki kitabın baskıya hazırlanması sırasında mevzuat, kaynak taraması ve tashihlerin yapılması çalışmalarını gerçekleştiren araştırma görevlisi Ayşe Begüm Keleş Güven'e, içtenlikle teşekkür ederim.

Diğer basılarda olduğu gibi, bu baskıyı da yayınlayan Filiz Kitabevi yöneticisi Sayın Oğuzhan Oruç'a, dizgi işini titiz bir çalışma ile gerçekleştiren Zeynep Oruç Tatlı'ya teşekkürlerimi sunarım.

Acıbadem

Mayıs 2018

Prof. Dr. İnci Deniz KANER

3.Basıya Önsöz

Deniz Ticareti Hukuku (Giriş-Gemi-Donatan-Donatma İştiraki-Kaptan) kitabının ikinci basısının gerçekleşmesinin üzerinden geçen süre içerisinde 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun yerine geçmek üzere yürürlüğe girmiş bu-lunmaktadır. Kitabın üçüncü basısı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde yeniden hazırlanmıştır.

Kitabın baskıya hazırlanması sırasında mevzuat, kaynak taraması ve tashihlerin yapılması çalışmalarını gerçekleştiren araştırma gö-revlisi Ayşe Begüm Keleş Güven'e, içtenlikle teşekkür ederim.

İlk ve ikinci basıda olduğu gibi, bu basıyı da yayınlayan Filiz Kitabevi yöneticisi Sayın Oğuzhan Oruç'a, dizgi işini titiz bir çalışma ile gerçekleştiren Zeynep Oruç'a teşekkürlerimi sunarım.

Acıbadem,

Ekim 2013

Prof. Dr. İnci Deniz KANER

2.Basıya Önsöz

Deniz Ticareti Hukuku (Giriş-Gemi-Donatan-Donatma İştiraki-Kaptan) kitabının 1. basısının gerçekleşmesinin üzerinden geçen 4 yıllık süreç içerisinde mevzuatta meydana gelen değişiklikler ve mev-cudunun tükenmesi, kitabın gözden geçirilerek yeniden yayınlanması gereğini ortaya çıkarmıştır.

İkinci basının hazırlık sürecinde, 5136 sayılı Kanun ile Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanununda yapılan değişiklikler metne iş-lenmiş, Medeni Kanunda yapılan değişiklikler göz önünde bulundu-rulmuştur.

Kitabın baskıya hazırlanması sırasında mevzuat, kaynak taraması ve tashihlerin yapılması çalışmalarını gerçekleştiren Anabilim dalı-mızın Araştırma Görevlisi Ebru Ateş'e, çalışmanın koordine edilme-sini sağlayan öğrencim ve meslekdaşım Doç. Dr. Zehra Şeker Ögüz'e içtenlikle teşekkür ederim.

İlk basıda olduğu gibi, bu basıyı da yayınlayan Filiz Kitabevi'nin sahibi Sayın İsmet Oruç'a, dizgi işini titiz bir çalışma ile gerçekleştiren Zeynep Oruç'a teşekkürlerimi sunarım.

Üniversite

Ekim 2005

Prof. Dr. İnci Kaner

İÇİNDEKİLER

§1. DENİZ TİCARETİ HUKUKU	1
I. DENİZ TİCARETİ HUKUKU KAVRAMI.....	1
II. DENİZ TİCARET HUKUKUNUN ÖZELLİKLERİ	2
III. DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	3
A. Örf ve Âdet Kuralları.....	3
B. Milli Kanunlar	3
C. Uluslararası Andlaşmalar.....	4
IV. TÜRK DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	11
A. Kanunlar	11
B. Nizamnameler ve Yönetmelikler.....	14
§2. DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN TEMEL KAVRAMLARI.17	17
I. GEMİ	17
A. Gemi Kavramı	17
B. Geminin Hukuki Mahiyeti	20
C. Geminin Nev'ileri.....	20
II. GEMİNİN KİMLİĞİ.....	23
A. Geminin Tabiyeti ve Bayrağı	23
B. Geminin Adı	28
C. Geminin Tonajı.....	29
D. Geminin Bağlama Limanı	29
III. GEMİ SİCİLİ	30
A. Kavram	30
B. Geminin Tescili	30
C. Geminin Sicilden Terkini	33
D. Sicilin Aleniyeti.....	34
E. Sicil Kayıtları	35
F. Gemi Sicilinin Hükümleri.....	35
G. Sicilin Tadili (Tashihi) ve İtirazın Tescili (TTK 976).....	38
H. Gemi Siciline Şerh Verilmesi.....	39

IV. YAPI HALİNDEKİ GEMİLERE ÖZGÜ SİCİL (TTK 986)	40
V. ULUSLARARASI GEMİ SİCİLİ.....	41
VI. TÜRK ULUSLARARASI GEMİ SİCİLİ.....	41
A. Sicilin İhdası.....	41
B. Sicile Tescil Edilecek Gemiler (m. 4).....	42
C. Tescil.....	43
D. Sicilin Muhtevası.....	44
E. Tescilin Sonuçları	44
F. Sicilden Terkin	44
§ 3. GEMİ MÜLKİYETİNİN İKTİSABI ve ZİYAI.....	45
I. GENEL OLARAK.....	45
II. GEMİ MÜLKİYETİNİN İKTİSABI	45
A. Aslen İktisabı.....	45
B. Devren İktisabı.....	47
III. İŞTİRAK PAYI ÜZERİNDEKİ MÜLKİYET	49
A. Kavram	49
B. Mülkiyetin İktisabı.....	49
IV. GEMİ MÜLKİYETİNİN ZİYAI.....	50
A. Geminin Ziyayı (TTK 1003)	50
B. Terk.....	50
C. Zamanaşımı.....	50
D. Kamu Hukuku Kurallarına Göre	51
V. YAPI HALİNDE BULUNAN GEMİ VE YAPI PAYI ÜZERİNDEKİ MÜLKİYET	51
§4. GEMİLER ÜZERİNDEKİ REHİN HAKLARI	52
I. GENEL OLARAK.....	52
II. GEMİ İPOTEĞİ	52
A. Kavram	52
B. İpoteğin Tesisi	53
C. İpoteğin Muhtevası (Sicile Geçirilecek Hususlar).....	54
D. İpoteğin Karşılıyacağı Alacaklar	55
E. İpoteğin Derecesi	55
F. İpoteğin Değiştirilmesi.....	55

G. İpoteğin Devri.....	56
H. İpoteğin Kapsamı (Şümulü)	56
I. İpoteğin Paraya Çevrilmesi	59
J. İpoteğin Sona Ermesi.....	60
K. Gemi İpoteğinin Çeşitleri	62
III. GEMİLER ÜZERİNDEKİ KANUNÎ REHİN HAKKI (GEMİ	
ALACAKLISI HAKKI)	65
A. Kavram	65
B. Gemi Alacaklarının Bahsettiği Hak ve Yetkiler	65
C. Gemi Alacakları.....	67
D. Gemi Alacaklarında Borçlular.....	68
E. Gemi Alacaklısı Hakkının (Kanunî Rehin Hakkının) Kapsamı	69
F. Gemi Alacaklısı Hakkının Temin Ettiği Alacaklar (TTK 1322) ...	69
G. Gemi Alacaklısı Hakları Arasındaki Sıra	69
H. Gemi Alacaklısı Hakkının Sona Ermesi.....	70
I. Kendi Gemisi Üzerinde Gemi Alacaklısı Hakkı.....	72
IV. TESLİMİ MEŞRUT REHİN	73
§5. GEMİLER ÜZERİNDE İNTİFA HAKKI	74
§6. DONATAN ve DONATMA İŞTİRAKİ	75
I. DONATAN.....	75
A. Kavram	75
B. Donatanın Mesuliyeti.....	76
C. Donatanın Sınırlı Mesuliyeti	84
II. DONATMA İŞTİRAKİ	97
A. Kavram	97
B. Şartları.....	97
C. Donatma İştirakinin Tescili	98
D. Donatma İştirakinde İç Münasebet ve İştirak Payı.....	99
E. İştirak Payının Temliki	99
F. İştirak Payının Bırakılması.....	100
G. Donatma İştirakinde Dış Münasebet	100
H. Donatma İştirakinde Gemi Müdürü.....	101
I. Donatma İştirakinin Sona Ermesi	102

§7. KAPTAN	104
I. GENEL OLARAK.....	104
II. KAPTANIN KAMU GÖREV ve YETKİLERİ.....	105
A. Kaptanın Emir Yetkisi.....	105
B. Kaptanın Şahsî Hallere Ait Görev ve Yetkisi.....	105
C. Kaptanın Kurtarma Yükümlülüğü.....	105
III. KAPTANIN HUSUSÎ HUKUK GÖREVLERİ.....	105
A. Yolculuk Başlamadan Önce.....	106
B. Yolculuk Sırasında.....	106
C. Yolculuk Tamamlandıktan Sonra.....	107
IV. KAPTANIN SORUMLULUĞU.....	108
V. KAPTANIN KANUNDAN DOĞAN TEMSİL YETKİSİ.....	108
A. Kaptanın Donatanı Temsil Yetkisi.....	108
B. Kaptanın Taşıyanı Temsil Yetkisi.....	110
C. Kaptanın Yükle İlgilileri Temsil Yetkisi.....	111